

Ispovijest bivšeg ministra znanosti i obrazovanja koji je

PREDAJEM FILOZO JASNO MI JE KAKO S

Ja sam otišao kada je u koalicijskom preslagivanju HNS inzistirao da njima pripadne resor obrazovanja i znanosti

RAZGOVARA **Tomislav KUKEC**

Otkako je 1922. osnovana, Međunarodna paneuropska unija do ove je godine imala samo tri predsjednika. Bili su to grof Richard von Coudenhove-Kalergi, koji je i pokrenuo ovaj najstariji pokret za ujedinjenje Europe. On je analizirao prilike u svjetskoj politici nakon Prvoga svjetskog rata i zauzeo se za ujedinjenje Europe. Vjerovao je da je ujedinjena Europa jedini put kojim se može spriječiti nastanak novog rata na njezinu tlu i očuvati njezina povišena uloga među sve snažnijim izvaneuropskim silama.

Naslijedio ga je od 1973. do 2004. Otto von Habsburg, a zatim i Alain Terrenoire. Čast služenja na vrhu političko-humanističke organizacije u sklopu koje su 32 europske zemlje pripala je nedavno prof. sc. dr. Pavi Barišiću, pravniku i profesoru filozofije koji je široj javnosti najpoznatiji po kratkom mandatu nestranačkog ministra obrazovanja i znanosti u Vladi Andreja Plenkovića od listopada 2016. do lipnja 2017.

O ulozi Međunarodne paneuropske unije u sve turbulentnijem svijetu, opasnostima koje prijete Europi, globalnoj sigurnosnoj krizi, ali i njegovu viđenju turbulentnog mandata u Ministarstvu obrazovanja, s Barišićem smo razgovarali u sjedištu Hrvatske paneuropske unije u Zagrebu.

● Koja je uloga Međunarodne paneuropske unije kroz povijest i danas?

Paneuropska je unija u 102 godine svojega djelovanja okosnica onih snaga koje su radile na ujedinjenju Europe. Nastala je nakon Prvoga svjetskog rata, u koji je Europa ušla s više velesila, a izašla bez ijedne, razorena. Nažalost, tridesetih godina prošlog stoljeća Europa je ponovno razlomljena. Ali je Paneuropska unija nastavila djelovati s idejom koja je u osnovi mirotvorna, ujedno i ideja pozicioniranja Europe kao gospodarske, ekonomske i kulturne sile. Može se reći da su najprije Europska zajednica, a potom i

Pavo Barišić, pravnik i profesor filozofije, široj javnosti najpoznatiji po kratkom mandatu nestranačkog ministra obrazovanja i znanosti u Vladi Andreja Plenkovića od listopada 2016. do lipnja 2017., postao je četvrti predsjednik Međunarodne paneuropske unije od njezina osnutka davne 1922.

Europska unija, nastale na temeljnim idejama Paneuropske unije. Na posljednjoj Općoj skupštini u Strasbourgu Alain Terrenoire predložio je, a Skupština prihvatila da ja postanem predsjednik. To je veliko povjerenje, ali i velika odgovornost.

Svako razdoblje Paneuropske unije nosilo je velike izazove. U vrijeme Otta von Habsburga srušena je željezna zavjesa, zid između

Premijer Plenković nudio mi je drugo ministarstvo, ali ja sam znanstvenik i odlučio sam se vratiti na svoj posao, kaže Pavo Barišić

Paneuropska unija u svojim programima surađuje s europskim zastupnikom Toninom Piculom (SDP)

Na posljednjoj Općoj skupštini u Strasbourgu Alain Terrenoire predložio je, a Skupština prihvatila da postanem predsjednik. To je veliko povjerenje, ali i velika odgovornost. Svako razdoblje Paneuropske unije nosilo je velike izazove

četvrti predsjednik Međunarodne paneuropske unije

FIJU POLITIKE, DE SLAŽE VLADA

Potpredsjednici Hrvatske paneuropske unije su Davor Ivo Stier i Karlo Ressler, član Predsjedništva je Andrej Plenković, a članica je i Dubravka Šuica

U vrijeme Otta von Habsburga srušena je željezna zavjesa, zid između istoka i zapada Europe. Nakon toga počelo je ujedinjenje blokovski podijeljene Europe. Unija danas ima ogromnu ulogu, djeluje u trideset i dvije zemlje u Europi

du istoka i zapada Europe. Nakon toga počelo je ujedinjenje blokovski podijeljene Europe. Unija danas ima ogromnu ulogu. Djeluje u trideset i dvije zemlje u Europi, u svakoj na drukčiji način. Njezin početak bio je vezan uz osnivanje europskih institucija. U novije vrijeme uloga Otta von

Habsburga i Terrenoirea bila je golema. Otto von Habsburg držao je u Europskom parlamentu prazan stolac za narode srednje i istočne Europe koji su se nalazili s onu stranu željezne zavjese. I dočekao da se Europa ujedinj. Doživjeli smo proširenje EU-a 2004., 2007., ulazak Hrvatske...

● Što Međunarodna paneuropska unija znači za nas i tko su njezini hrvatski članovi? Paneuropska unija radila je na potpori hrvatskoj nezavisnosti, međunarodnom priznanju, ulasku Hrvatske u šengenski prostor, uvođenju eura i brojnim drugim aktivnostima. Prije nekoliko tje-

dana bili smo u Skoplju, dati potporu njihovu angažmanu na ulasku u EU. To su lokalni ciljevi. Ali imamo i zajedničke ciljeve poput ujedinjenja, boljega djelovanja institucija i pozicioniranja Europe. To je ogromno područje djelovanja.

Uoči skupštine, francuska i njemačka Paneuropska unija održale su veliku konferenciju o kibernetičkoj sigurnosti Europe. Unija u Hrvatskoj ima više od 350 članova, osim zagrebačkog, djeluju i ogranci u Splitu, Osijeku, Karlovcu i mnogim drugim gradovima. Među istaknutijim članovima bio je akademik Mislav Ježić, utemeljitelj 1991. godine. On je 1994. postao dopredsjednik Međunarodne paneuropske unije. Žarko Domljan surađivao je s nama do kraja života. Potpredsjednici su Hrvatske paneuropske unije Davor Ivo Stier i Karlo Ressler, član je Predsjedništva premijer Andrej Plenković, naša je članica i Dubravka Šuica...

● Navodite uglavnom članove HDZ-a.

Paneuropska unija u svojim programima surađuje, recimo, s europskim zastupnikom Toninom Piculom (SDP) i nizom drugih uglednika. Tako je bilo od osnivanja, kada je, primjerice, u Austriji Richard Coudenhove-Kalergi za predsjednika imenovao kancelara Ignaza Seipela iz kršćanskih demokrata, a za dopredsjednika Karla Rennera iz Socijaldemokratske stranke.

Mi smo nadstranačka organizacija koja okuplja i lijeve i desne, one koji su naklonjeni jedinstvenoj Europi. Činjenica je da je Paneuropska unija više demokršćanske orijentacije, ali pokazujemo da je moguća široka suradnja na konkretnim temama poput proširenja i zajedništva.

● Europa danas i Europa 1922. veoma su različite, demografski i socioekonomski. Iako dominantno kršćanska, Europa je i multikonfesionalna, multietnička... Osim tih izazova, rat Rusije i Ukrajine doveo ju je u nezavidan položaj ovisnosti o SAD-u. Dolaskom na vlast Donalda Trumpa u SAD-u stječe se dojam da je Europa "bačena psima", a da se fokus s nje pomiče na Istok, ostavljajući je da se relativno nemoćna brani od mnogo snažnijih velesila. Kako se tu postavlja Međunarodna paneuropska unija? I prije 100 godina Europa je bila u teškom položaju. Uspoređivao sam geopolitičko stanje 1923. s

današnjim analizama, primjerice Herfrieda Münklera. Činjenica je da je EU jedna od pet svjetskih velesila. Možda ne u vojnom i sigurnosnom aspektu, ali jest gledajući po broju stanovnika, gospodarskoj snazi, 22 posto svjetske industrijske proizvodnje je u Europi, ima ogroman znanstvenoi-straživački potencijal.

Više od 65 posto ukupne svjetske humanitarne pomoći potječe iz Europe. SAD i Kina svjetske su sile prvoga stupnja, ali Rusija, Indija i Europa velesile su drugoga stupnja. Europska unija po broju stanovnika treća je svjetska velesila, ispred SAD-a. Imamo poteškoća u funkcioniranju. Europska unija ima poteškoća s donošenjem odluka. To se vidi sada kada treba brzo reagirati, ali to se može riješiti.

Paneuropska unija polazi od činjenica da se Europa od nekoliko zemalja koje su krenule u ujedinjenje razvila u svjetsku velesilu i jedina ima mirotni potencijal jer je nastala iz ideje pomirenja europskih naroda. Postoje europske vrijednosti koje su cement zajedništva.

● Ali je dojam da je Europa ulagala u očuvanje tradicionalnih vrijednosti, ljudskih prava, zaštitu okoliša, kulturu i slično, dok su druge zemlje ulagale u oružje, snagu... Sve je to točno, ali zapravo pozitivno. Možda je vladalo uvjerenje koje danas postupno nestaje, da je prošlo vrijeme ratova. No, Europa se osvijestila i veoma brzo nadoknađuje. Francuska, kao nuklearna velesila, još se u vrijeme Charlesa de Gaullea borila za europsku neovisnost, čak i pod prijetnjom izlaska iz NATO-a.

Zemlja na istoku poput Poljske danas su respektabilne vojne sile. Poljska, koja sada predsjeda EU-om, ima golem vojni potencijal, ulaže gotovo pet posto BDP-a u obranu. Na zapad su došle generacije koje su pomalo zaboravile koliko vrijedi sloboda i koliko je za nju žrtvano. Ali mislim da se i oni sada osvještavaju.

● Još od razdoblja prije rata u Ukrajini ponovno je počeo jačati panslavenski pokret. Postoji uvjerenje da bi slavenskim zemljama bilo bolje pod istom kapom, što bi značilo radikalno odmicanje dijela Europe od SAD-a i ulazak u sferu ruskog utjecaja.

Panslavenske konstrukcije bile su najrazvijenije u 19. stoljeću. Sukob Ukrajine i Rusije zapravo ne ide na ruku takvim pokretima. Ako je i bilo sumnji ima li Ukrajina dovoljno političkoga identiteta, ona je sada pokazala da joj nije toliko važna geografska i vjerska blizina Rusiji, već se okreće europskim vrijednostima.

To su i Moldavija, Gruzija, da ne nabrajam dalje. Pokreću ih vrijednosti demokracije, slobode, vladavine prava i druge europske vrijednosti. Rusija ne pripada Europi jer je granica Europe

Ispovijest bivšeg ministra znanosti i obrazovanja koji je

demokracija kao vrijednost. Dok se Rusija ne odluči prihvatiti europske vrijednosti, ne može biti dio Europe, a Ukrajina pokazuje da prihvaća te europske vrijednosti i zato se želi naći u EU-u. Vjerujem da će ona u EU sigurno ući. NATO je nešto drugo, teško je reći kako će se taj savez dalje razvijati.

Deset godina glavni sam tajnik Međunarodne paneuropske unije. Bilo je više inicijativa ruskih građana koji su bili zainteresirani za osnivanje Ruske paneuropske unije. U Rusiji sigurno ima mnogo takvih građana, ali trendovi ne vode prema tome.

● **Jedna od najvažnijih političkih tema koje prijete stabilnosti Europe jest pitanje migracija. Posljedično vidimo snažno jačanje desnih, pa i ekstremno desnih stranaka diljem Europske unije. Mogu li migranti s Istoka predstavljati udar na demokršćanske europske vrijednosti, ali i destabilizirati Europu preko radikalne desnice?**

Leonard Cohen u jednoj prekrasnoj pjesmi kaže: "Ima rupa u svemu, ali rupa služi da ude svjetlo." Prije pet godina u Sarajevu sam objavio analizu "Izazovi migracija za europsku demokraciju". Od Velike Britanije do Skandinavije, Njemačke i Nizozemske, vidjelo se da se sve oporbene stranke formiraju i crpe snagu na pitanjima migracija. Trend je uvijek da najveća oporbena stranka pretendira na vlast.

To se ostvaruje, primjerice u Nizozemskoj. Sada vidimo da je ojačala stranka Nigela Faragea u Velikoj Britaniji, Alternativa za Njemačku. No to samo govori da to veoma važno političko pitanje nije dobro rješavano. Vladajuće garniture oklijevanjem su izazvale učinak da im se još više otvorio taj problem.

● **Često se tu misli na politiku bivše njemačke kancelarke Angele Merkel?**

Sasvim sigurno. Ona jest spasila Europu te 2015., kada je Europa bila suočena s ogromnom krizom. Ali nije se išlo u daljnje rješavanje problema. Jedno je odgovoriti na izazov i spriječiti urušavanje, ali drugo je kada dođe do ponovnog zatvaranja granica, pa i mi smo imali žicu na granici s Mađarskom. Problem je Europe i nedostatak mlade radne snage koji se rješava nelegalnim uvozom migranata. To je, recimo, jako loše. Imamo i situaciju da jamčimo ljudska prava cijelom svijetu. Postavlja se pitanje može li Europa to. Može li otvoriti svoje gradove i granice svima koji su gladni i nesigurni bez posljedica za vlastite građane? Nizozemska je donedavno moralizirala svima, bila je među glavnim protivnicima hrvatskog ulaska u EU, a sada je dobila gotovo pa rasistički pokret u vladajućoj koaliciji. Njemačka se bori, ključno je kako će izaći iz ove krize. Hoće

Cijenim ono što ministar Radovan Fuchs provodi u svom resoru

KOD NAS SE SVE SVODI NA IDEOLOŠKI OBRAČUN

Mjere koje se provode u našem obrazovanju dobre su

● **Imamo pomalo apsurdnu situaciju da visokoobrazovani kadrovi žive za plaću malo iznad minimalca, a da primjerice zidara ima tako malo da je nemoguće doći do njih, te dobro zarađuju i voze skupe automobile.**

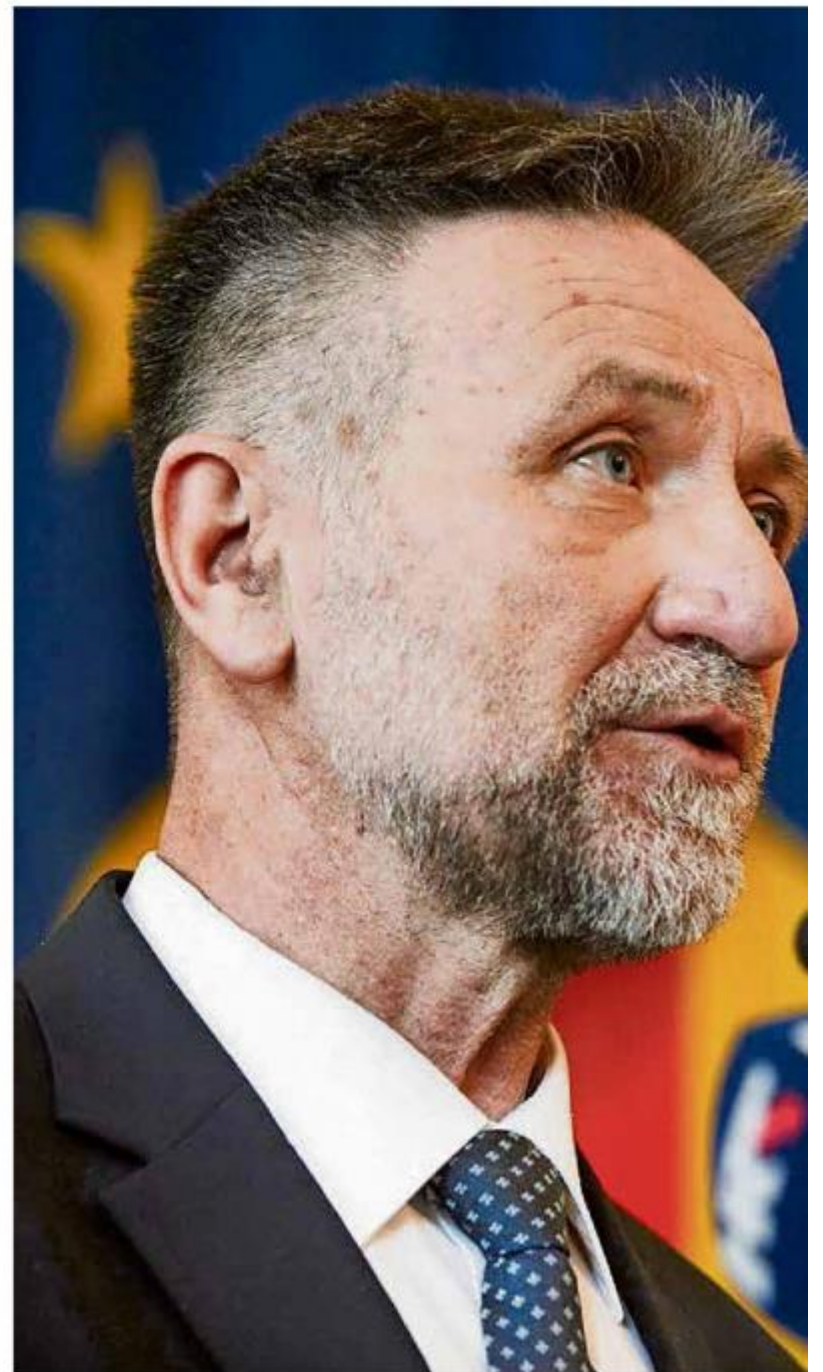
Općenito je klima u društvu još takva da se obezvređuju strukovna zanimanja. U razvijenijim europskim zemljama društvo vrednuje i adekvatno nagraduje takve radnike. Obrazovanje je prilagođeno tomu da učenika odmah uključuje na tržište rada. Toga kod nas još nema.

● **Možda zato što je obrazovanje češće predmet ideoloških i svjetonazorskih rasprava nego razgovora o konkretnim rješenjima? Primjerice, sukobi zbog "woke" ideologije, rodnih studija, vjeronauka, seksualnog odgoja...**

To jest izraženo. Oporbene stranke trebale bi htjeti činiti bolje nego što čini vladajuća stranka. Kod nas situacija nije takva, nego se sve svodi na ideološki obračun. Mjere koje se provode u našem obrazovanju dobre su i cijenim ono što ministar Radovan Fuchs provodi u svom resoru. Imamo obrazovanje koje dosta dobro funkcionira. Kad je o rodnim studijima i "woke" ideologiji riječ, vidim da se vraćamo zdravom razumu. Novi američki ministar zdravlja kaže da će se neke stvari ispravljati. To su efemerna pitanja koja netko malo politički prenaglašava. U svojim užim, privatnim krugovima možete razvijati nešto ideološki, ali u javnom zdravlju i školstvu ne. Rodni studiji i drugo krenuli su iz SAD-a, Europa ih je prigrlila, pa i proširila. Sada kada se SAD okreće, i mi ćemo potrčati. Ali po momu sudu, to su nebitne stvari. Važnije je osigurati slobodu mišljenja, društvo bez isključivosti i progona. Nekima smetaju raspelo i vjeronauk u školama. Predavao sam u Japanu, gdje se također u javnim institucijama njeguju tradicionalne vrijednosti. Europa je u tom pogledu izrazito sekularna. U američkim školama imate puno veću prisutnost religije nego u Europi koja je proteklih stoljeća prikladno uredila odnos države i religije. Potpuno sekularno obrazovanje nije moguće jer onda nema vrijednosti. Onda se obrazovanje može zasnivati samo na Ustavu, pravnim normama. Ali i one dolaze iz nečega, iz neke vrijednosti poput ljudskoga dostojanstva. U čemu se razlikuju kršćanska i islamska kultura? Razvili smo drukčije vrijednosti prema poštovanju prava čovjeka u odnosu na neka društva koja više njeguju kolektivistički pristup.

Žarko Domljan surađivao je s nama do kraja života

Poljska, koja sada predsjedava EU-om, ima golem vojni potencijal, ulaže gotovo pet posto BDP-a u obranu. Na zapad su došle generacije koje su pomalo zaboravile koliko vrijedi sloboda i koliko je za nju žrtvovano. Ali mislim da se i oni sada osvještavaju

li se prepustiti u ruke AfD-a ili tradicionalnih, povijesno snažnih stranaka kojima bi trebala biti dužnost uhvatiti se ukoštac s tim problemima.

● **Europu trese inflacija, pad standarda, rat pred vratima, nesigurnost... Nisu li to idealni uvjeti za stvaranje ekstremizma i nacionalizma, pa i rasizma?**

Sasvim je sigurno da su određene ekstremne tendencije ojačale. Ali ne mislim da je ta kriza tolika, nema je toliko ni u Njemačkoj, Francuskoj... Možda je to dojam. Kada je počela invazija na Ukrajinu, očekivalo se da će Europa pasti zbog energetske krize. Pogledajte kako se brzo našlo zamjensko gorivo. Europa pokazuje otpornost, pobjeđuje krize. Hrvatska je u europskoj kohezivskoj politici napravila golem isko-

rak. Nikada nismo bolje rješavali probleme. Ne vidim problem u desnici, nego kako će se posložiti odnosi. Prije svega između velsila. Europa vrijednosno pripada istom bloku kao i SAD, koji je u svim bitnim procesima od Prvoga svjetskog rata pomagao Europu. Bez obzira na to što određena administracija može biti ovakva ili onakva, ostaju vrijednosne poveznice Europe i Amerike. To treba sačuvati. Europa mora odigrati povezujuću ulogu. Ako dolazi do blokovske podjele, a vidi se bipolarnost, Europa pripada zapadnom bloku, ali može biti od pomoći i kao posrednik.

● **Kako gledate na svoj kratki ministarski mandat?**

Bio sam relativno kratko, da. Otišao sam kada je u koalicijskom preslagivanju HNS inzistirao da njima pripadne resor obrazova-

četvrti predsjednik Međunarodne paneuropske unije

Deset godina glavni sam tajnik Međunarodne paneuropske unije. Bilo je više inicijativa za osnivanje Ruske paneuropske unije

U vrijeme Otta von Habsburga srušena je željezna zavjesa koja je dijelila Europu

dati mnogo više, ne zbog sebe, nego zbog ciljeva koje smo mogli ostvariti.

● **Biste li danas prihvatili ministarstvo? Koje biste ideje provodili?**

Takvo što danas nije moguće. No obrazovanje svakako treba jačati. Spremajući se za hrvatsko predsjedanje EU-om zajedno s Finskom i Rumunjskom, stavljao sam strukovno obrazovanje na prvo mjesto. Tu je najveći problem. Zemlje uspješnoga gospodarstva poput Austrije i Njemačke imaju veoma dobro razvijeno to područje. Potrebno je jačati poduzetništvo kod mladih ljudi, to Hrvatskoj kronično nedostaje. Odljev je radne snage tragedija. Školstvo mora mlade pripremiti za djelovanje u Europskoj uniji, u kojoj Hrvatska ima povijesnu priliku za potvrđivanje.

● **Dosta polemike izazvalo je osnivanje Pravnog studija pri Hrvatskom katoličkom sveučilištu.**

Prije svega, Hrvatsko je katoličko sveučilište javno. Naravno da postoje kritičari. Ja sam jedan od utemeljitelja Hrvatskih studija. Mi smo se u početku morali braniti od nekih prigovora onih koji su željeli zadržati monopol. U međuvremenu se pokazalo da je takvo učilište moguće i potrebno. Franjo Tuđman podupirao je tu ideju. Ali taj je projekt nastao kao nešto novo jer je nudio sadržaje koji dotad nisu bili predavani. HS je izvorno nastao kao sveučilišni projekt. Najviše znanstvenika bilo je s Filozofskoga fakulteta i današnjega Instituta "Dr. Ivo Pilar" te Instituta za filozofiju. Angažirani su i ugledni hrvatski znanstvenici izvan domovine, poput primjerice akademika Radoslava Katičića. To nijedan studentski program nije omogućavao, da imate kadrove i sa studijskih i iz znanstvenih krugova. Sjajna zamisao, nije se sve ostvarilo, ali to je uvijek tako.

● **Pristižu poruke da obrazovanje više ne bi trebalo biti fokusirano na učenje podataka koji su ionako dostupni na internetu, nego na razvoj socijalne inteligencije djece i mladih?**

Uvijek je u prvom planu razvijanje socijalne inteligencije. Sadržaj koji dajete kroz formu, bilo da napamet učite Vede, Kuran ili čitate grčke i latinske tekstove, to je okvir. A obrazovanjem jačate inteligenciju, moć zaključivanja i rješavanja problema. Povijest se, recimo, uči u dobi sazrijevanja kada se djeci daje primjeren sadržaj. Obrazovanjem se može mnogo postići. Ključno je pitanje koja društva što razvijaju. Vidimo, primjerice, da Kina razvija nešto drugo nego zapadna društva. Mi se ne možemo samo ograničiti na matematičko ili apstraktno razmišljanje ako želimo razviti funkcionalno i snažno obrazovanje. Nužna je i povijest, kulturološki sadržaji i humanističke znanosti u širem smislu. ■

**VJEĆE EUROPE PO UZORU NA PANEUROPSKU UNIJU
Protiv zatvaranja u klub bogatih**

Paneuropska unija od početka je bila protiv totalitarne vladavine i antikomunistički orijentirana; nakon širenja fašističkih i nacističkih ideja Richard von Coudenhove-Kalergi odbija mogućnost suradnje u ujedinjenju Europe kako ga misli provesti Adolf Hitler - zato mora iz Austrije emigrirati u Francusku, a nakon toga i u Sjedinjene Američke Države.

Krajem Drugoga svjetskog rata pokret je nastavio snažno djelovati, zahtijevajući osnivanje europske skupštine u koju će ulaziti zastupnici u nacionalnim parlamentima. Za razliku od drugih sličnih pokreta, Paneuropska se unija zalagala za ujedinjenje cijele Europe (u kojoj međutim nema mjesta za totalitarne režime), a protiv zatvaranja u klub bogatih zapadnoeuropskih zemalja.

U povijesnom govoru u kojem se Winston Churchill 1946. godine založio za "Sjedinjene Europske Države", izričito se i uz najveće pohvale spominje Richard von Coudenhove-Kalergi i rad Paneuropske unije.

Zahvaljujući radu Paneuropske unije, 1947. godine nastaje Europska parlamentarna unija - nominalno privatna organizacija sastavljena od članova parlamenata različitih zemalja, koja je promovirala ideju zajedničkoga europskog tržišta i bliske međunarodne suradnje demokratskih europskih zemalja - koja predstavlja preteču Vijeća Europe osnovanoga 1950. godine. Vijeće Europe 50-ih je godina osnovano na onakvim načelima i onakvim ciljevima kakve je između dva svjetska rata bila zacrtala Paneuropska unija; to vrijedi osobito za (Europsku) Konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda iz 1950. godine, do danas temeljni akt na kojemu počivaju europske asocijacije.

Osim jedinstva Europe, Paneuropska unija promiče poštovanje načela supsidijarnosti, a pod krilaticom "grčka mudrost, rimsko pravo i kršćanska vjera" obuhvaća tri temeljne odrednice zajedničkoga europskog identiteta, u kojem su podjednako sudjelovali grčka filozofija, rimska pravna stečevina i kršćanska duhovnost.

Richard von Coudenhove-Kalergi odbio je suradnju u ujedinjenju Europe kako ga je mislio provesti Hitler

nja i znanosti. I u redu, to smo prihvatili. Premijer Plenković nudio mi je drugo ministarstvo, ali ja sam znanstvenik i odlučio sam se vratiti na svoj posao.

● **Je li vas pogodilo što ste taman pokrenuli nešto, a onda ste morali otići kao politička žrtva?**

Nije me pogodilo, predajem filozofiju politike, jasno mi je kako se stvari slažu. Resor je otišao drugome. Možemo radije raspravljati o tome što je HNS učinio s tim resorom. Moja nasljednica, već

Rusija ne pripada Europi jer je granica Europe demokracija kao vrijednost. Dok se Rusija ne odluči prihvatiti europske vrijednosti, ne može biti dio Europe, a Ukrajina pokazuje da prihvaća te europske vrijednosti i zato se želi naći u EU-u

sam i zaboravio sintagme kojima se igrala, igrala se smiješnim stvarima. U javnosti se stvarao dojam da je informatika spas, da će sve propasti zato što djeca nemaju tablete u školi. Pa gdje su danas, tko uopće još koristi te tada nabavljene tablete? Nema veze. Ponosan sam što su neke moje ideje provedene, ranije sam tri godine bio i pomoćnik ministra. Vodio sam provedbu bolonjske reforme. Neke su se stvari realizirale u strukovnom obrazovanju. U kratkom razdoblju imao sam nekoliko značajnih uspjeha. Bio je to vrlo dobar početak obrazovne reforme, kadrovsko i programsko pokretanje reforme koja je ipak nastavljena u nekom drugom smjeru. Ali, to se događa, pogledajte obrazovnu politiku aktualne koalicije u odnosu na prošlu. Konstelacije se mijenjaju. Što se mene tiče, svi napadi na mene bili su isključivo politički motivirani. Danas više nitko ne govori o kurikulumima, to je pitanje postalo beznačajno, a u to vrijeme bili su prosvjedi, revolt... Ne bih ulazio u to zašto mi se sve to događalo. Činjenica je da je resor htjela stranka koja je u međuvremenu spala na jednoga zastupnika u Saboru. Naravno da mi je žao što sam otišao, mogao sam